

การสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา Teaching English For Non-Native Speakers.

ไพโรจน์ บัวสุข,
ศักดิ์พงษ์ โสภาร, สมควร ชำสะโปน
มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน

บทคัดย่อ

นักเรียน นักศึกษาที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษเมื่อต้องมาเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในฐานะภาษาต่างประเทศ มักจะประสบปัญหาต่างๆ นานา เพราะความไม่คุ้นเคยกับภาษาที่มีความแตกต่างจากภาษาแม่ของตัวเองไม่ว่าทางด้านศัพท์ โครงสร้าง เป็นต้น ผู้สอนคือคนที่ต้องแสวงหาวิธีการสอนภาษาที่มีอยู่มากมาย และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด เพื่อพัฒนาการเรียนให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ เน้นการเรียนการสอนโดยวิธีธรรมชาติที่พวกเขาารู้สึกว่าง่ายสำหรับตัวของพวกเขาเอง ทำให้พวกเขาต้องการที่จะเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาทักษะทางด้านภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และ ด้านการเขียน

คำสำคัญ: การสอนภาษาอังกฤษ, ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา

Abstract

When the students who are not English native speakers have to study English as a foreign language, they have to face the problems because they are not familiar to it. It is very different from their language especially vocabulary and structure. Teachers are those who try to find out teaching methods and apply each method to make the students get more skills and knowledge. They can use the methods to encourage them to intend to study and think that it is very easy and fun for them to study English. They can use the language for communication. The teachers should focus on Natural Method of teaching English. The students feel that It is easy for them and they want to study it. The learning and teaching will be effective. This makes them develop themselves in four skills; listening, speaking, reading and writing.

Keywords: Teaching English, Non-Native Speakers.

บทนำ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นเรื่องที่คนกล่าวถึงกันมากที่สุด ส่วนมากจะกล่าวถึงจุดด้อยและปัญหา และคอยตำหนิระบบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษของประเทศไทยว่าสู้ประเทศไหนประเทศนี้ไม่ได้ โดยภาพรวมแล้วในสังคมไทยเราสำหรับนักเรียนนักศึกษาแล้วถือว่าเป็นปัญหาใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างประเทศ จากที่เคยคุ้นเคยสนุกสนานก็เจียบพันที่เลย การศึกษาภาษาอังกฤษในประเทศไทยเราส่วนมากแล้วนักเรียนนักศึกษาไม่ได้เรียนเพื่อต้องการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (เพราะว่าในชีวิตประจำวันพวกเขาแทบจะไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเลยแม้แต่บ่อย) แต่พวกเขาเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสอบ การเรียนการสอนในโรงเรียน แม้แต่มหาวิทยาลัยส่วนมากแล้วจะใช้ภาษาไทยเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน เรียนรู้แต่อยู่ในห้องเรียนสี่เหลี่ยมไม่ได้นำออกไปใช้ข้างนอกห้องเรียนเลย หรือนำออกไปใช้ก็ใช้เป็นคำๆ ไป คือ การใช้เรียกชื่อของสถานที่ เช่น Lotus Express, Big C, Central Plaza, Facebook, line, message, เป็นต้น พวกเขาไม่ได้นำไปใช้ในรูปแบบของประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร อาจจะเป็นเพราะว่าสังคมไทยเรายังไม่เหมาะกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร สามารถเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่พวกเขาใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกัน จะเห็นว่าประเทศไทยกับประเทศต่างๆ เหล่านี้แตกต่างกันมากเลยทีเดียว ประเทศเหล่านี้ใช้ภาษาในการสื่อสาร แต่ประเทศไทยเราใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เมื่อเจอชาวต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษ เข้ามาทักทายเป็นภาษาอังกฤษมักจะประหม่า ตกใจ จนลืมสิ่งที่ได้เรียนมาแต่ในชั้นเรียน จึงทำให้สนทนากับชาวต่างชาติไม่รู้เรื่อง ต้องหันมามองหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการที่ได้ทำการสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียน นักศึกษาชาวไทยมาหลายปี ขอสรุปปัญหาหรือสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษ ได้ดังต่อไปนี้

1. การเรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ

นักเรียน นักศึกษาในประเทศไทยส่วนมากเรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศเพราะว่าพวกเขาเรียนภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาที่โรงเรียน เมื่อกลับถึงบ้านมีโอกาสน้อยมากที่จะได้ใช้ เพราะว่าสังคมไทยนั้นคนที่สามารถพูดอังกฤษได้น้อยเหลือเกิน หรือ บางที่พวกเขาพูดได้แต่ว่าไม่อยากจะพูด จะพูดกับชาวต่างชาติเท่านั้น พูดกับคนไทยด้วยกันเขินอาย หรือแม้แต่ นักศึกษาส่วนใหญ่หลังจากจบการศึกษาไปแล้ว มีโอกาสน้อยที่จะเจอชาวต่างชาติที่สามารถได้จะพูดคุยภาษาอังกฤษด้วยได้ ในบางครั้งเมื่อพบชาวต่างชาติ ไม่รู้จะพูดอย่างไร ฟังไม่รู้เรื่อง เช่นเดียวกันกับภาษาต่างประเทศไม่ว่าภาษาไหนก็ตาม เมื่อไม่ได้พูดบ่อยๆ เรามักจะลืม นี่อาจจะเป็นสาเหตุอีกอย่างที่ทำให้ นักศึกษาไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษ

2. การเรียนภาษาเป็นธรรมชาติ

จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเรานั้นเน้นหนักเฉพาะไวยากรณ์ ซึ่งถือว่าผิดธรรมชาติของการเรียนภาษา เพราะการเรียนภาษานั้นต้องเริ่มต้นจากการฟัง แล้วพยายามพูดออกมา จะสังเกตจากการที่เด็กเรียนภาษา เด็กจะเริ่มจากการฟังเสียงก่อน เสียงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนภาษา เด็กจะเริ่มส่งเสียงออกมาโดยบางครั้งก็มีความหมาย บางครั้งก็ไม่มีมีความหมาย แต่หลังจากที่เด็กเริ่มได้ฟังคนรอบข้างบ่อยๆ เด็กสามารถที่จะเปล่งเสียงตามเสียงที่เขาได้ยิน นี่คือขบวนการเรียนภาษาที่เกิดจากการฟังและจากนั้นเลียนแบบ สามารถสร้างประโยคได้ด้วยตนเอง การพัฒนาการทางด้านภาษาจะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะเด็กผ่านขบวนการเรียนภาษาที่เป็นธรรมชาติโดยไม่ฝืน

3. ควรจัดความคิดที่ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ยาก

นักเรียน นักศึกษาหลายคนต่างก็คิดว่าภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ยากเกินไปสำหรับพวกเขาที่จะเรียน และไม่มี ความจำเป็นที่จะเรียน และไม่ใช้ภาษาพ่อภาษาแม่ของพวกเขา สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนหรือพ่อแม่ของนักเรียนนักศึกษาต้องจัดออกไปจากพวกเขา เพราะว่าความคิดที่ผิดๆ เหล่านี้แหละเป็นตัวขัดขวางไม่ให้นักศึกษามีแรงจูงใจหรือความกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาอังกฤษ ครูหรือพ่อแม่ตลอดจนคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษาควรสร้างแรงจูงใจ ด้วยการกระตุ้นให้พวกเขาตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ และคอยส่งเสริมให้พวกเขารักที่จะเรียนภาษาอังกฤษ คอยพูดให้กำลังใจ

4. ครูภาษาอังกฤษต้องมีความพร้อมที่จะสอน และ พัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญมากเลยทีเดียว เพราะอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่นักเรียน นักศึกษาเบื่อภาษาอังกฤษ เพราะความไม่เข้าใจของทางด้านการสอนภาษาอังกฤษของครู ฉะนั้นจึงมีคำกล่าวที่ว่า ครูทุกคนที่จบระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ใช่ว่าจะสามารถสอนภาษาอังกฤษได้ ครูต้องได้รับการอบรมถึงวิธีการสอนภาษา และครูสอนภาษาต้องกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา รับรู้สิ่งใหม่ๆ ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ เข้าอบรมเกี่ยวกับด้านการสอน แนวทางการสอน กิจกรรมในการสอนภาษาอยู่ตลอดเวลา ควรจะผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และ ทักษะการเขียน โดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ช่วยในการสร้างเครื่องมือให้ทันสมัย เป็นที่ดึงดูดตาต้องใจ หรือ กระตุ้นให้เด็กนักเรียน นักศึกษาสนใจที่จะเรียนภาษา

5. การเรียนภาษาอังกฤษไม่ควรมุ่งเน้นเพื่อการสอบมากเกินไป

การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยส่วนมากแล้วเรียนเพื่อให้สอบผ่าน น้อยนักที่จะเห็นเรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ นักเรียน นักศึกษา เรียนภาษาอังกฤษเพราะต้องการให้สอบผ่าน ได้เกรดดีๆ ดังนั้นพวกเขาจึงไม่สนใจภาษาอังกฤษในความหมาย **ภาษาอังกฤษใช้เพื่อการสื่อสาร** ถ้าจะให้เก่งภาษาอังกฤษก็ต้องพยายามจดจำคำศัพท์ และประโยคที่เขาใช้พูดสื่อสารกัน แล้วนำมาฝึกปฏิบัติในชีวิตจริง ทุกวันนี้โลกพัฒนามากแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องรอให้ชาวต่างชาติมาเยี่ยมเราที่บ้าน เราสามารถที่จะแสวงหาความรู้ที่เกิดจากการได้ฝึกภาษาในการสื่อสาร โดยการใช้ Facebook, E-mail, Twitter, Line, Messenger, เป็นต้น สื่อเหล่านี้เราสามารถแสวงหาได้ง่าย และมีราคาถูกสามารถฝึกได้ตลอดเวลาตามที่พวกเราต้องการ โปรดนึกอยู่ในใจเสมอว่า **ภาษาอังกฤษไม่ใช่ความรู้ แต่เป็นทักษะ เราต้องหมั่นฝึกจึงจะมีความชำนาญ**

6. กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษมีน้อย และคนเข้าร่วมมาก

ตามที่สังเกตกิจกรรมส่งเสริมด้านภาษาอังกฤษจะมีน้อยมาก หรือ ถ้ามีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ เช่น กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ English Camp นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้จะมีจำนวนมากเกินไป ทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน นักศึกษาแทบจะไม่ได้ได้รับการพัฒนาเลย การจัดค่ายภาษาอังกฤษนั้นควรจะต้องจัดขึ้นทุกเดือน และแต่ละค่ายควรจะจำกัดจำนวนคนที่เข้าร่วม ส่วนระยะเวลาที่จัดนั้นควรจะเหมาะสม ไม่สั้นและไม่ยาวจนเกินไป เน้นหนักให้นักเรียน นักศึกษาใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสนทนาระหว่างอยู่ค่าย กระตุ้นหรือโน้มน้าวให้นักเรียน นักศึกษามีแรงจูงใจที่จะฝึกพูดเฉพาะภาษาอังกฤษ เมื่อพวกเขาใช้ภาษาอังกฤษระหว่างเพื่อนครู อาจารย์คอยแนะนำ

7. การเรียนรู้แบบข้ามคนเดียว

นักเรียน นักศึกษาเรียนเพื่อจะสอบแข่งขันให้ได้คะแนนดี พวกเขาเหล่านี้จะขยันอ่านหนังสือ ไม่สนใจเพื่อนๆ ที่อยู่ข้าง ไม่เข้าสังคม ก้มหน้าก้มตาอ่านหนังสือเพื่อสอบอย่างเดียว เวลาเพื่อนมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนมา เข้ามาถาม ตัวเองพยายามบอปปึงๆ ที่จะช่วยอธิบายให้เพื่อนฟัง นักเรียน นักศึกษาประเภทนี้จะอยู่ยากในสังคม เราเรียกว่า เก่งแต่เอาตัวไม่รอด ทำให้เก่งเฉพาะในตำรา แต่มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารน้อย การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเหมาะสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ เพราะนักเรียน นักศึกษาจะได้มีโอกาสฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเพราะว่าการเรียนภาษานั้น นักเรียน นักศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ เพื่อฝึกใช้ภาษา และปรึกษาหารือเรื่องเกี่ยวกับภาษาที่มีปัญหา เกิดข้อสงสัยสามารถถามเพื่อนๆ ฝึกพูดภาษาอังกฤษกับเพื่อน ถ้าทำได้อย่างนี้แล้วทักษะด้านภาษาอังกฤษจะพัฒนาขึ้นมาก

8. ครูมีบทบาทมากเกินไปในชั้นเรียน

นักเรียน นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนมักจะได้ฝึกสนทนา เพราะอาจจะมาจากหลายสาเหตุ เช่น นักเรียนมากเกินไปในแต่ละชั้น ครูควบคุมการพูดคนเดียว เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วนักเรียน นักศึกษาจะไม่เก่งภาษาอังกฤษเพราะขาดโอกาสการแสดงออกทางการพูด หรือขาดโอกาสที่จะได้รับการฝึกจากทางโรงเรียน มาเรียนแค่มานั่งฟังครูพูดให้ฟัง ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือฝึกการใช้ภาษาเลย ครูควรลดบทบาทของตัวเองลง และให้โอกาสนักเรียน นักศึกษามากขึ้น คอยแนะนำ หรือชี้แนะเมื่อพวกเขาพูดผิด การชี้แนะนั้นอย่าพยายามให้นักเรียน ไม่ใช่ดูต่ำพวกเขา และข้อสอบวิชาสนทนาภาษาอังกฤษไม่ควรให้นักเรียน นักศึกษาท่องจำมาสอบ แล้วมาเขียนลงในกระดาษคำตอบ ควรจะให้พวกเขาได้สนทนาจริงๆ

9. การใช้ภาษาอังกฤษไม่มีโครงสร้าง

นักเรียน นักศึกษาเวลาพูดหรือเขียนประโยคภาษาอังกฤษมักจะติดภาษาไทยเพราะเวลาพูดประโยคนั้น พวกเขาจะไม่คำนึงถึงการเรียงประโยคภาษาอังกฤษว่าแตกต่างจากภาษาไทยมาก โดยเฉพาะการใช้คำนามกับคำคุณศัพท์ หรือแม้แต่การใช้สรรพนาม เพราะว่าสรรพนามในภาษาอังกฤษนั้นแบ่งแยกออกเป็นรูปประธานและกรรม แต่ภาษาไทยสามารถใช้ตัวเดียวได้ เช่น

เขาชอบผู้หญิงสวยมากๆ	He likes girl beautiful very much.
เขารักเพื่อนของเขา	He loves friend his.
เขาเห็นหล่อน	He saw she.
ฉันรักเขา เขารักฉัน	I love he. He loves I.

จากประโยคข้างบนนี้จะพบว่านักเรียน นักศึกษาหลายคนสับสนกับการใช้ เพราะพวกเขาไปยึดติดกับภาษาไทยมากเกินไป การเรียนส่วนประกอบของประโยคเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับพวกเขา เพราะจะทำให้พวกเขาสามารถวางส่วนประกอบแต่ละส่วนได้อย่างถูกต้อง ส่วนประกอบประโยคคือ 1. คำนาม 2. คำสรรพนาม 3. คำกริยา 4. คำคุณศัพท์ 5. คำวิเศษณ์ 6. คำบุพบท และ 7. คำสันธาน คำเหล่านี้เป็นคำที่สำคัญในการประกอบเป็นประโยค

10. นักศึกษาไม่ค่อยอยากจะเปิด Dictionary

การเปิด Dictionary เป็นสิ่งหนึ่งที่นักเรียนนักศึกษา ไม่ค่อยชอบเพราะการเปิดหาคำศัพท์แต่ละตัวจะใช้เวลานานและสร้างความยุ่งยากแต่พวกเขา เมื่อพวกเขาไม่เปิด Dictionary เพื่อแสวงหาคำศัพท์ใหม่ๆ โครงสร้างใหม่ๆ วิธีการใช้คำแต่ละคำในประโยค หรือบางครั้งพวกเขาเปิด Dictionary ทาง Google แต่พวกเขาดูแค่ความหมายเฉยๆ ไม่ดูวิธีการใช้ของศัพท์แต่ละตัวว่ามีการใช้ในความหมายใดบ้าง พวกเขาจะยึดตามใจความภาษาไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษซึ่งการทำอย่าง

นี้ทำให้บางครั้งสื่อความหมายผิดๆ และนักเรียนนักศึกษาจะจดจำไปใช้เวลาสนทนา หรือเขียนประโยค เช่น เมื่อนักเรียนเปิดหาความหมายของคำเหล่านี้โดยไม่ดูการใช้ในประโยค จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ใช้ประโยคนี้ผิดไปเลยก็ได้ เช่น have to, has to, must, should หลังจากเปิดดูความหมายโดยไม่ดูการใช้ในประโยคจะได้ความหมายดังนี้คือ

have to	แปลว่า ต้อง
has to	แปลว่า ต้อง
must	แปลว่า ต้อง
should	แปลว่า ควรจะ

นักเรียนนำคำข้างบนไปแต่งเป็นประโยค โดยที่นักเรียนไม่ได้ดูวิธีการใช้คำเหล่านี้ในประโยคตัวอย่างเลย อาจจะใช้ผิดได้ดังตัวอย่างข้างล่างนี้ เช่น

ประโยคต้นแบบ

They **have to** work hard every day.

(พวกเขาต้องทำงานหนักทุกๆ วัน)

He **has to** meet help me because he is my friend.

(เขาต้องช่วยฉันเพราะว่าเขาคือเพื่อนของฉัน)

ประโยคเลียนแบบ

He **must to** go with her mother.

(เขาต้องไปกับแม่ของเขา)

She **should to** get up early if she wants to meet him.

(หล่อนควรตื่นนอนแต่เช้าถ้าหล่อนต้องการพบเขา)

นักเรียน นักศึกษาต้องเปิดดูหรือศึกษาประโยคตัวอย่างการใช้ของคำแต่ละคำ ว่าคำกริยาแต่ละคำมีการใช้อย่างไร เพื่อป้องกันการผิดพลาดเหมือนการใช้กริยา must, should ข้างบนนี้ เพราะถ้าเราเข้าใจในการใช้ศัพท์แต่ละตัวในแต่ละประโยคแล้วจะทำให้ง่ายในการเรียนหนังสือ เพราะว่าคำศัพท์เดียวอาจจะมีหลายความหมายด้วยกัน กรุณาดูความหมายของกริยา read กริยาตัวนี้ถ้าเปิด Dictionary ดูจะรู้ความหมายทันทีว่า อ่าน แต่ความหมายอีกความหมายหนึ่งไม่ได้แปลว่า เรียน เช่น

I **read** books every day.

(ฉันอ่านหนังสือทุกๆ วัน)

She **reads** at MBU,ISC.

(เขาเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน)

วิธีการสอนภาษาอังกฤษถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้ในการสอนภาษาอังกฤษแก่คนที่ไม่เจ้าของภาษา (Non Native Speakers) การเรียนการสอนภาษาตามโรงเรียนต่างๆ ทั่วโลกก็มีวิธี และ

วิธีไหนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด การเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศมีหลายวิธีด้วยกัน จะขอกล่าวถึงวิธีการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษมีอยู่ที่วิธี เพื่อใช้เป็นแนวทางการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ โดยมีรายละเอียดคร่าวๆ ดังต่อไปนี้

1. วิธีการสอนไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method)

การสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ครูจะเป็นผู้เน้นให้นักเรียนจดจำกฎไวยากรณ์และแปลให้นักเรียนฟัง หรือให้นักเรียนแปลตามกฎที่ได้เรียนไปแล้ว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ ไม่เน้นการพูดและการฟัง แนวการสอนประเภทนี้จะเน้นความถูกต้องของการเขียนตามกฎไวยากรณ์ โดยมีแนวความคิดที่ว่า ถ้านักเรียนรู้ไวยากรณ์ดี อะไรก็ดีไปหมด เช่น นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้ถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ และสามารถแปลประโยคภาษาอังกฤษได้ แสดงว่านักเรียนคนนั้นก็สามารถพูดได้ด้วย การรู้กฎไวยากรณ์ต้องมาก่อนการพูด ประยงค์ กลั่นฤทธิ์ (2556:3) กล่าวสรุปวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปลว่า ผู้สอนบอกอธิบายกฎเกณฑ์ ข้อยกเว้นต่างๆ การสอนคำศัพท์จะสอนครั้งละหลายคำโดยบอกคำแปลเป็นภาษาไทย บางครั้งเขียนคำอ่านกำกับไว้ด้วย เน้นทักษะการอ่านและการเขียน วัตถุประสงค์ด้านความรู้ความจำ คำศัพท์ กฎเกณฑ์และความสามารถในการแปล ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนจะเป็นผู้ฟังและจดสิ่งที่ครูบอกและสอนลงในสมุดนักเรียน ต้องท่องจำคำศัพท์ กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ต่างๆ ทำแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ที่ได้เรียนไปแล้ว นักเรียนไม่ได้ฝึกนำคำศัพท์มาใช้ในการเขียนประโยค

2. วิธีสอนแบบตรง (Direct Method)

การสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบตรงเป็นการสอนที่เน้นการสอนภาษาอังกฤษผ่านบทสนทนาและการอภิปราย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาโดยตรงโดยไม่เน้นการสอนไวยากรณ์ ไวยากรณ์จะอยู่ในบทสนทนา เมื่อนักเรียนได้สนทนาจะทำให้เกิดความเคยชินและสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เพราะขณะที่ทำการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนไม่ได้ใช้ภาษาของผู้เรียน แต่จะใช้ภาษาอังกฤษ (Stern 1983: 456) กล่าวว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบตรงนี้คือการที่ครูผู้สอนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาของนักเรียนในการสอนและการสื่อสาร แต่จะใช้ภาษาต่างประเทศที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่นั้นเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน การสอนด้วยวิธีนี้นับได้ว่าดี แต่บางครั้งก็มีข้อเสียคือนักเรียนอาจจะจำสับสนกับสิ่งที่นักเรียนเองไม่คุ้นเคย อาจจะตีความไปต่างๆ นานา ตามความเข้าใจของตัวเอง

3. วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method)

วิธีการสอนแบบฟัง-พูดนี้สร้างขึ้นมากเพื่อการพูดภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ เพราะเป็นวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ถูกวิธีไม่ฝืนธรรมชาติของการเรียนภาษา วิธีการสอนแบบฟัง-พูด

เป็นวิธีการสอนภาษาอังกฤษตามหลักการทางภาษาศาสตร์คือเน้นการฟังและพูด การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักธรรมชาติ คือการเรียนภาษาต้องเริ่มที่การฟังก่อนการพูด การอ่านและการเขียนจึงค่อยตามมา (Stern 1983, 463) กล่าวว่าการเรียนภาษาต้องเน้นบทสนทนา โดยการท่องบทสนทนาให้ขึ้นใจ มีการทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการสนทนา มีการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา และมีการใช้หลักภาษาศาสตร์ และหลักจิตวิทยา มาเป็นพื้นฐานสำหรับวิธีการสอน

4. วิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Code Learning Theory)

วิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจเป็นการสอนเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ รู้จักการใช้ความคิด และการใช้สติปัญญา การแสดงออกของผู้เรียนมาจากความเข้าใจกฎเกณฑ์ ใช้ภาษาของผู้เรียนในการช่วยอธิบาย รูปแบบทางภาษาจะเน้นไปที่ทักษะทั้ง 4 ด้านไปพร้อมกัน คือทักษะการพูด ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน ไม่เน้นไปที่ทักษะใดทักษะหนึ่งเพียงอย่างเดียว (สุมิตรา อังวัฒนกุล 2540: 65) กล่าวว่าการสอนแบบฟัง-พูดได้รับความนิยมน้อยลงแพร่หลาย ผู้สอนภาษาต่างประเทศต่างได้รับการชักชวนให้ใช้วิธีการสอนแบบฟัง-พูดซึ่งดำเนินการเรียนการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ และจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม แต่เมื่อนำไปปฏิบัติในห้องเรียน ปรากฏผลว่าไม่ดีไปกว่าวิธีการสอนที่ใช้มาแต่เดิม ดังนั้นจึงหันมาสนใจวิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ

5. การสอนภาษาแบบเงียบ (Silence Way)

การสอนประเภทนี้เกิดขึ้นมาก็เพราะแนวความคิดที่ว่า การเรียนภาษาต่างประเทศเกิดจากการเข้าใจกฎของภาษาที่เรียน การเรียนการสอนแบบเงียบ ทางครูผู้สอนจะเงียบเพราะต้องการให้ผู้เรียนพยายามทำความเข้าใจด้วยตัวเอง ผู้สอนจะแสดงท่าทางต่างๆ เพื่อให้ความหมายหรือการใช้เครื่องมือในการสื่อความหมาย ครูจะไม่บอกตรงๆ โดยการใช้ภาษาทั้งภาษาของผู้เรียนหรือด้วยภาษาที่กำลังเรียน ครูผู้สอนจะไม่กดดันนักเรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองจนเข้าใจ แล้วให้นักเรียนแสดงออก การที่ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ เวลานั้นนักเรียนนำไปใช้จะทำให้ผู้เรียนจดจำคำ โครงสร้าง และคำศัพท์ได้ดี มีการพัฒนาการใช้ภาษาอย่างรวดเร็ว เพราะความรู้เกิดมาจากการที่พวกเขาคิดพินิจพิจารณา จนกลายเป็นความรู้ที่นักเรียนได้รับ (Richards and Rodgers 1995:99) กล่าวว่าสมมติฐานที่เป็นพื้นฐานของกัทเทกโน (Gattegno) ผู้คิดริเริ่มวิธีการสอนแบบเงียบ คือ 1) การเรียนเป็นสิ่งง่ายๆ ถ้าผู้เรียนได้มีการค้นคว้าหรือคิดสร้างสรรค์มากกว่าจดจำและทำอะไรที่ต้องทำซ้ำๆ ซากๆ 2) การเรียนเป็นสิ่งง่ายๆ ถ้าสามารถเห็นหรือใช้วัตถุอุปกรณ์ประกอบการเรียน และ 3) การเรียนเป็นสิ่งง่ายๆ ถ้าเป็นการเรียนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับวัตถุอุปกรณ์

ที่เรียน

6. วิธีการสอนภาษาแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning)

วิธีการสอนภาษาแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้ได้รับการพัฒนามาจากชาร์ลส์ เอ. เคอร์รัน (Charles A. Curran) เขาพัฒนาวิธีนี้จากประสบการณ์ที่เขาได้ทำการสอนผู้ใหญ่ที่มาเรียนภาษา พวกคนเหล่านี้มาเรียนภาษาเกิดความกลัวว่าพวกเขาจะแสดงอะไรโง่ๆ ออกไป และถูกรบกวนจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ครูที่ทำการสอนนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกทางด้านจิตวิทยา มาอย่างดี แต่เป็นแค่ครูที่เข้าใจปัญหาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่พวกเขากำลังเผชิญก็พอ เมื่อครูที่เข้าใจปัญหาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างนี้แล้ว จะรู้จักผู้เรียน และเข้าใจสิ่งที่พวกเขากำลังเผชิญอย่างแจ่มแจ้ง ให้คำปรึกษาโดยเปลี่ยนความรู้สึกที่ไม่ดีให้เป็นพลังเสริมสร้างในการเรียนอันยิ่งใหญ่ เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน เพราะพวกเขาเรียนด้วยตัวเอง มีการร่วมคิดร่วมทำกับบรรดาเพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกัน คิดสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง สามารถสร้างประโยคใหม่ๆ ตามแนวคิดของพวกเขาได้ และเมื่อมีปัญหาสามารถปรึกษาครูได้ ครูจะเป็นผู้คอยให้การปรึกษาเรื่องการเรียนการสอน

7. วิธีการสอนแบบชักชวน Suggestopedia Method

วิธีการสอนภาษาแบบชักชวนนี้ได้รับการพัฒนามาจากนักจิตวิทยาชาวบัลแกเรีย ชื่อ โลซานอฟ (Lozanov) เขามีแนวความคิดที่ว่ามนุษย์สามารถเรียนภาษาได้ดีกว่าสัตว์ การเรียนภาษาไม่ประสบความสำเร็จก็เพราะว่ามนุษย์กลัวความล้มเหลว หรือความผิดพลาด เมื่อเกิดความกลัวสมองก็ไม่พัฒนาด้านการเรียน การเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ต้อง การเรียนการสอนแบบชักถามนักเรียน ไม่ได้เรียนแค่ในห้องเท่านั้น แต่ยังสนใจสิ่งรอบๆ ตัวของผู้เรียนอีกด้วย วิธีการสอนประเภทนี้จะเน้นการฟัง ฟังเพลงเบาๆ เพื่อให้นักเรียนผ่อนคลายไม่กดดันจนเกินไป ภาษาที่ใช้เป็นภาษาของผู้เรียน การทำกิจกรรมทุกประเภทต้องเน้นให้เรียนคิดเป็น ไม่มีการบังคับการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่เน้นให้นักศึกษาทำงานเดี่ยว นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้พวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมเหล่านี้สามารถสร้างความมั่นใจให้เกิดแก่นักศึกษา

8. วิธีการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method)

วิธีการสอนภาษาแบบการตอบสนองด้วยท่าทางนี้เป็นแนวความคิดของศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อว่า อัชเชอร์ (Asher) โดยเขาได้แนวความคิดทางการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางมาจากการสังเกตการเรียนรู้ภาษาของเด็กเล็กๆ เด็กเรียนภาษาโดยเริ่มจากการฟัง

ก่อนค่อยพูด เด็กจะพูดเองเมื่อเขาพร้อม การฟังต้องมาก่อนทักษะอื่นๆ เป็นวิธีการสอนที่เน้นความเข้าใจเป็นหลัก โดยจะเน้นทักษะการฟัง การฟังควรฟังไปเรื่อยๆ จนรู้ศัพท์มากพอสมควร จึงพร้อมที่จะพูด นักเรียนจะต้องเรียนรู้จากการสังเกตและการกระทำของผู้อื่นและจากการฝึกปฏิบัติด้วยตัวเอง เมื่อนักเรียนพูดผิด ผู้สอนค่อยๆ แก้ จะไม่แก้ด้วยวิธีที่ทำให้นักเรียนรู้สึกตัวเองทำผิดร้ายแรง แต่จะแก้ด้วยวิธีที่นุ่มนวล โดยค่อยๆ บอก หรือพูดซ้ำคำที่เขาพูดผิด

9. วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

วิธีการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้เกิดจากแนวความคิดที่ว่าภาษาไม่ใช่แค่ระบบของเสียง คำศัพท์และโครงสร้าง แต่ภาษายังเป็นระบบที่คนใช้ในการสื่อสาร (Richards and Rodgers, 1995: 71) กล่าวว่าวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเริ่มต้นที่ว่า ทฤษฎีภาษาคือการสื่อสาร จุดสูงสุดในการสอนภาษาตามแนวทางของ Hymes (1972) คือความเข้าใจภาษาเพื่อการสื่อสาร ครูผู้สอนตามวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารต้องบอกนักเรียนถึงจุดประสงค์ของการเรียนภาษา และสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการแสดงออกของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร

จากที่กล่าวมาข้างบนนี้เราสามารถเห็นได้ว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษแต่ละวิธีแตกต่างกันอย่างไร วิธีบางวิธีอาจจะด้อยทางด้านกรฟัง วิธีบางวิธีอาจจะเด่นทางด้านกรพูด เป็นต้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้ถูกปรับปรุงและค้นคิดมาโดยตลอดอย่างไม่หยุดนิ่งเพราะว่าวิธีหนึ่งอาจจะใช้ได้ผลกับนักเรียนบางกลุ่ม ไม่ทั้งหมดทุกกลุ่ม บางวิธีอาจจะไม่เหมาะกับกลุ่มนี้ แต่อาจจะเหมาะกับกลุ่มโน้น อะไรทำนองนี้ ประยงค์ กลั่นฤทธิ์ (2556:1) ได้กล่าวเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละวิธีว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษได้มีวิวัฒนาการและมีแนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาอย่างหลากหลายวิธี แม้มีทฤษฎีใหม่ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นวิธีการสอน (Method) แบบต่างๆ แต่วิธีการสอนเหล่านี้ ยังไม่ได้ให้คำตอบว่าวิธีการสอนภาษาแบบใดเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

การสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียน นักศึกษาที่ไม่ใช่เจ้าของภาษานั้นว่าเป็นงานหนักมากเพราะมีปัญหาและอุปสรรคมากมายไม่ว่าจะเป็นระบบการศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา หรือคนอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา ทั้งนี้ยังรวมไปถึงทัศนคติหรือแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นักเรียน นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษมาหลายปี แต่ความรู้ด้านภาษาอังกฤษกลับด้อยกว่าวิชาอื่นๆ ต้องแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหา หนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาคือการประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษแต่ละวิธีมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าต้องการ

ที่จะเน้นทักษะในทางด้านไหน การประยุกต์ใช้วิธีการสอนเหล่านี้ต้องคำนึงถึงนักเรียน นักศึกษาเป็นหลัก เน้นทักษะการฟังก่อนทักษะอื่นๆ เมื่อคนฟังรู้เรื่องก็สามารถจะพูดได้ เมื่อพูดได้ก็สามารถเขียนและอ่านได้ เมื่อนำวิธีการสอนมาประยุกต์ใช้แล้วสิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงคือพยายามอย่าทำให้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ ต้องทำให้นักเรียนนักศึกษาอยากที่จะศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษอยู่ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

- ประยงค์ กลั่นฤทธิ์. (2556). การสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงระวี ดอนแก้วบัว. (2558). ภาษาศาสตร์สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Richards, J.C., Rodgers, T.S. (1995). Approaches and Methods in Teaching: A Description and Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stern, H.H. (1983). Practical English Usage. Oxford : Oxford University Press.
- Morris, I. (1954). The Art of Teaching English as a living Language. London, Macmillan.
- Mackey, W.F. (1965). Language Teaching Analysis. London : Longman Group Ltd.
- Swan, M. (1995). Practical English Usage. Oxford : Oxford University Press.
- Widdowson, H.G. (1978). Teaching Language as Communication. Oxford : Oxford University Press.